

Křenov

Osada, stoupající od Beškovského dolu pod Kamenný vrch, se v nejstarších záznamech jmenovala Chřenov (Chrzenow), či také Chřínov, a její osudy jsou spjaty s Nedamovem. Roku 1594 prodávali Hrzánové z Harasova housecké panství a v soupise je zaznamenán Chřenov s jedním člověkem osedlým (sedlák, který odváděl poplatky vrchnosti), chřenovský mlýn s pilou a rybník pod Chřenovem. Za 30leté války ves pravděpodobně zanikla, žádné zprávy o ní nejsou, a později byla obnovena pod názvem Schönau (však také zdejší mlýn nesl tento „přídomek“). V roce 1786 je zde zaznamenáno 17 domů a dalších sto let se počet víceméně udržel. Obyvatel bylo v průběhu 18. století okolo sta, ve 20. století počty obyvatel výrazně klesaly. V roce 1930 měl Křenov 15 domů, ve kterých žilo 61 obyvatel, všichni se hlásili k německé národnosti. Ke Křenovu patří i několik domů v Beškovském dole, dříve zvaném Kohlgraben.

Křenovský mlýn s hostincem, který ale ležel v katastru Beškova, respektive Blatců, velká roubená stavba s mansardovou střechou ze 17. století, vyhořel v roce 1996 a nebyl již obnoven. Rybník pod Křenovem, kde se údajně chovali kapři a štiky, byl ve 20. století vysušen. Osadu Křenov v nedávné době vícekrát postihly požáry. Zatímco jedna z vyhořelých chalup byla vzorně obnovena, druhá, památkově chráněná, byla zcela zničena a místo obnovy byl na pozemku postaven novodobý objekt s historizujícími prvky. V Křenově lze nalézt ale řadu dalších staveb lidové architektury, u jednoho z domů v zahradě stojí socha sv. Jana Nepomuckého.

Friedrich Bernau píše, že v roce 1871 byl v Křenově pro školu zakoupen a upraven domek čp. 13, ale Dubská farní pamětnice zaznamenala školu na Křenově již v roce 1860. Později děti z Křenova a Beškova chodily do školy na Panskou Ves, kde byla postavena nová velká školní budova. Křenov je zásobován vodou z nedamovského vodovodu, na úpatí Kamenného vrchu stojí funkční vodojem vodovodu Nedamov – Ždírec z roku 1913, odtud je vedena voda pro Panskou Ves a Křenov.

Kamenný vrch u Křenova, přírodní památka geologického charakteru, vyhlášená v roce 1991, dosahuje v nejvyšším bodě nadmořské výšky 382 m, a je cennou ukázkou tak zvaných železitých inkrustací - útvarů, které se nazývají také „kamenné růže“. Tyto útvary vznikly selektivním zvětráváním pískovce, prosyceného hydroxidy železa.

Beškovským dolem pod Křenovem protéká Křenovský potok, který napájel zaniklý rybník a náhon vyhořelého mlýna. Mokřinaté údolí bylo roku 1996 zahrnuto do přírodní rezervace Mokřady horní Liběchovky. Celé okolí Křenova spadá do CHKO Kokořínsko-Máchův kraj.

Nejen toto místo, i západní hrana vrcholku Velkého Beškovského vrchu skýtá jedinečný výhled (o vrchu samotném pojednáno na informačním panelu v blízké Panské Vsi).